

NKK

Veien til viten!

Sminking av regnskap

Asbjørn O. Pedersen – Generalsekretær i NKK

Hva er et årsregnskap? Hva er en balanse?

Fra W. A. Paton and A. C. Littleton, *An Introduction to Corporate Accounting Standards*, American Accounting Association 1940, side 66-67

«The typical business is a continuing process, and income is a stream which must be broken up.....

The fundamental problem of accounting, therefore, is the division of the stream of costs incurred between the present and the future in the process of measuring periodic income. The technical instruments used in reporting this division are the income statement and the balance sheet. Both are necessary.»

Hva er et årsregnskap? Hva er en balanse?

Fra W. A. Paton and A. C. Littleton, *An Introduction to Corporate Accounting Standards*, American Accounting Association 1940, side 66-67

- «Den typiske virksomheten er en kontinuerlig prosess, og inntekt er en strøm som må brytes opp Det grunnleggende problem med regnskapsføring er derfor fordelingen av strømmen av kostnader påløpt mellom nåtid og fremtid i prosessen med å måle periodisk inntekt. De tekniske instrumentene som brukes til å rapportere denne divisjonen er resultatregnskapet og balansen. Begge er nødvendige. »

Fra

W. A. Paton and A. C. Littleton, *An Introduction to Corporate Accounting Standards*,
American Accounting Association 1940, side 66-67
(forts.)

«The income statement reports the assignment to the current period; the balance sheet exhibit the costs incurred which are reasonably applicable to the years to come. The balance sheet thus serves as a means of carrying forward unamortized acquisition prices, the not-yet-deducted costs; it stands as a connecting link joining successive income statements into a composite picture of the income stream.»

Fra

W. A. Paton and A. C. Littleton, *An Introduction to Corporate Accounting Standards*,
American Accounting Association 1940, side 66-67
(forts.)

- «Resultatregnskapet rapporterer oppdraget til nåværende periode; Balansen viser de påløpte kostnadene som er rimelig anvendelige i årene som kommer. Balansen tjener således som et middel til å overføre uamortiserte oppkjøpspriser, de ikke-fradragsberettigede kostnadene; det står som en koblingslinje som knytter seg til suksessive inntektsfortegnelser til et sammensatt bilde av inntektsstrømmen. »

Den utgående balansens rolle i et resultatorientert bedriftsregnskap

Merk hvordan Paton og Littleton understreker den utgående balansens nødvendige rolle for å få en korrekt periodisering og resultatmåling for «the typical business». Balansen er snittflaten som avgrenser dette regnskapsåret mot framtidige perioder. Den er nødvendig for å få et resultatregnskap som viser det som vi vil vite:

Har årets virksomhet ført til at eiernes kapital vokser (virksomheten har gått med overskudd), eller har den ført til at eiernes kapital går ned (virksomheten har gått med underskudd).

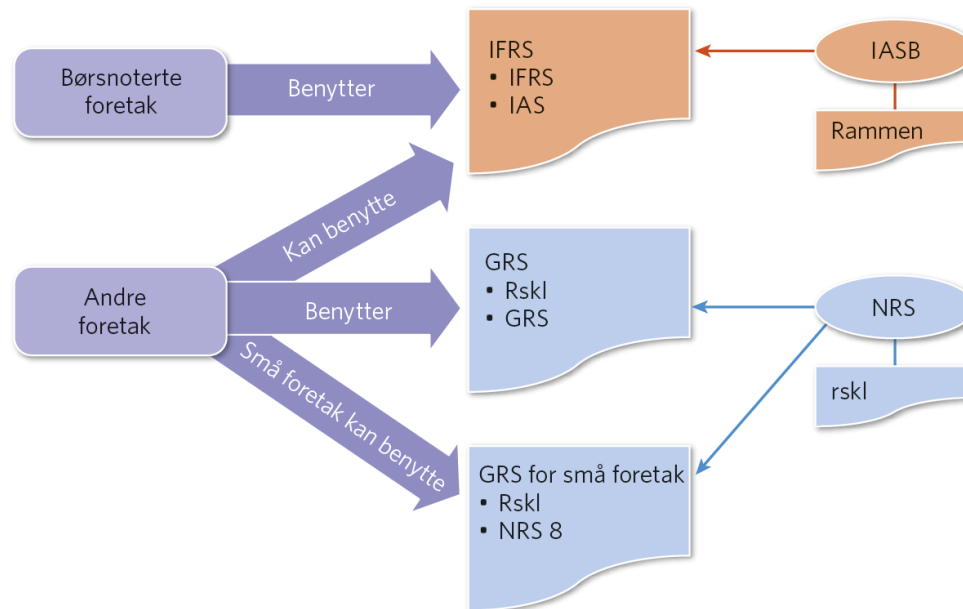
Den utgående balansens rolle i et resultatorientert bedriftsregnskap

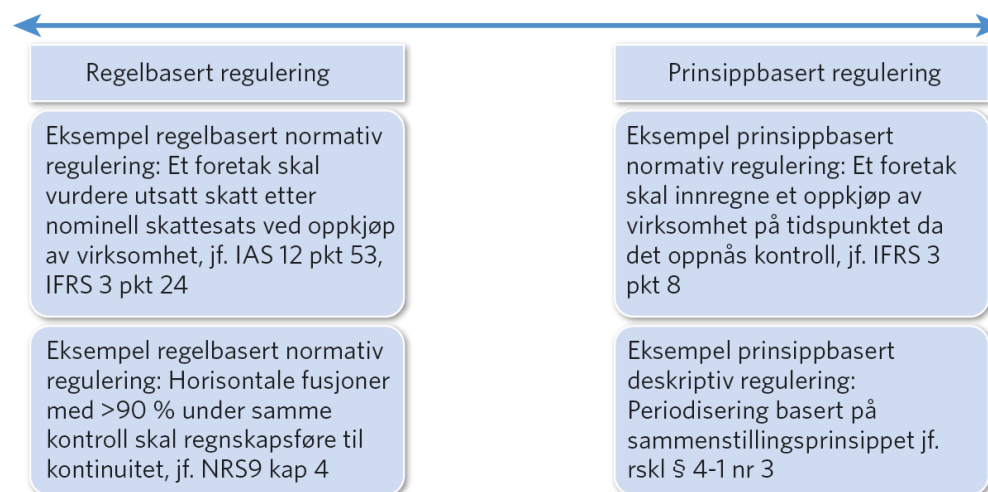
Balansen har selvsagt også i seg selv en informativ funksjon, som er svært viktig f.eks. for bedriftens kreditorer.

Men det overordnede er at den viser hva vi legger til grunn som snittflate mot framtidige perioder. Dermed definerer den hva som hører hjemme i den regnskapsperioden som vi avslutter.
Prinsippene for denne periodiseringen styres av hva vi ønsker at resultatregnskapet skal måle.

**Denne konklusjonen gjelder generelt
– også for kommuneregnskapet**

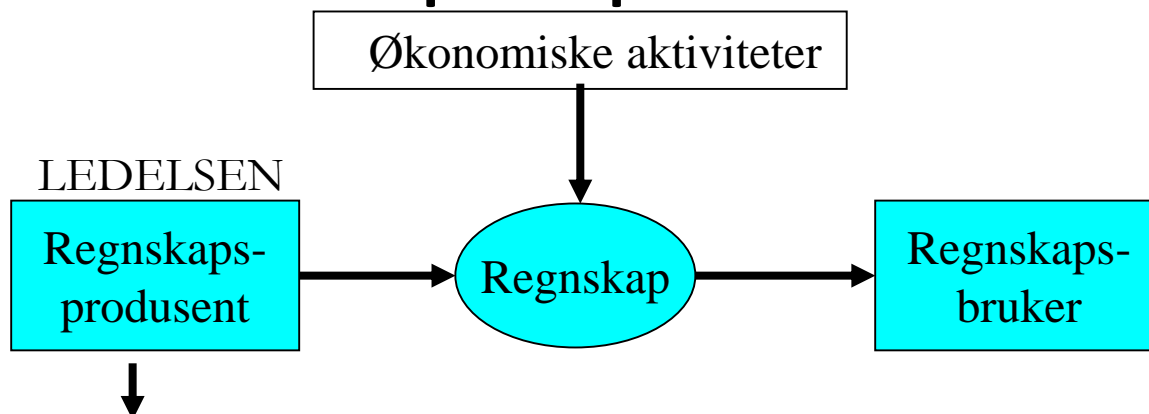

Figur Illustrasjon av regelbasert og prinsippbasert regulering

Produsent- kontra brukerperspektivet

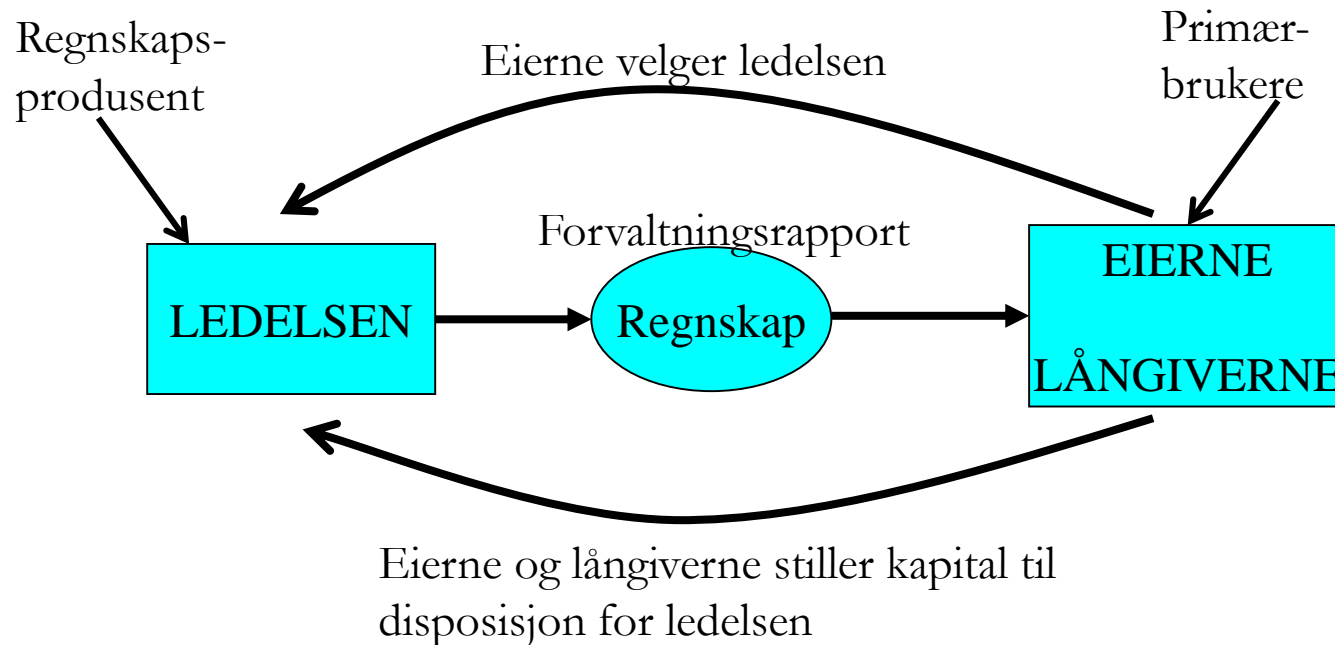
AL § 6-12: Forvaltningen av selskapet hører under styret.

RL § 3-5: Undertegning av årsregnskapet:

” For regnskapspliktige som har styre, skal årsregnskapet og årsberetningen underskrives av samtlige styremedlemmer. For regnskapspliktige som har daglig leder, skal også daglig leder underskrive”

Forholdet mellom regnskapsprodusent og primærbrukere

Den utgående balansens rolle

i et resultatorientert bedriftsregnskap
Balansen har selvsagt også i seg selv en informativ funksjon, som er svært viktig f.eks. for bedriftens kreditorer.

Men det overordnede er at den viser hva vi legger til grunn som snittflate mot framtidige perioder. Dermed definerer den hva som hører hjemme i den regnskapsperioden som vi avslutter. Prinsippene for denne periodiseringen styres av hva vi ønsker at resultatregnskapet skal måle.

Hva som er hensiktsmessige regnskapsregler avgjøres av hva som er akkurat den virksomhetens formål

Fra

NOU

1995:30 «Ny regnskapslov» (forarbeid til gjeldende regnskapslov), side 24:

«Ideelt sett burde de grunnleggende regnskapsprinsippene utledes av de formål regnskapet skal tjene, nemlig å gi brukerne av regnskapet informasjon som kan være til nytte når de skal foreta økonomiske beslutninger. Det synes også innenfor store deler av regnskapslitteraturen nå å være enighet om at brukernes informasjonsbehov skal være utgangspunktet for utledning av regnskapsregler.»

Problem: Regnskapssminke

Betyr at ledelsen pynter på regnskapet for å føre eiere og långivere bak lyset.

Kjente eksempler:

Enron (USA)

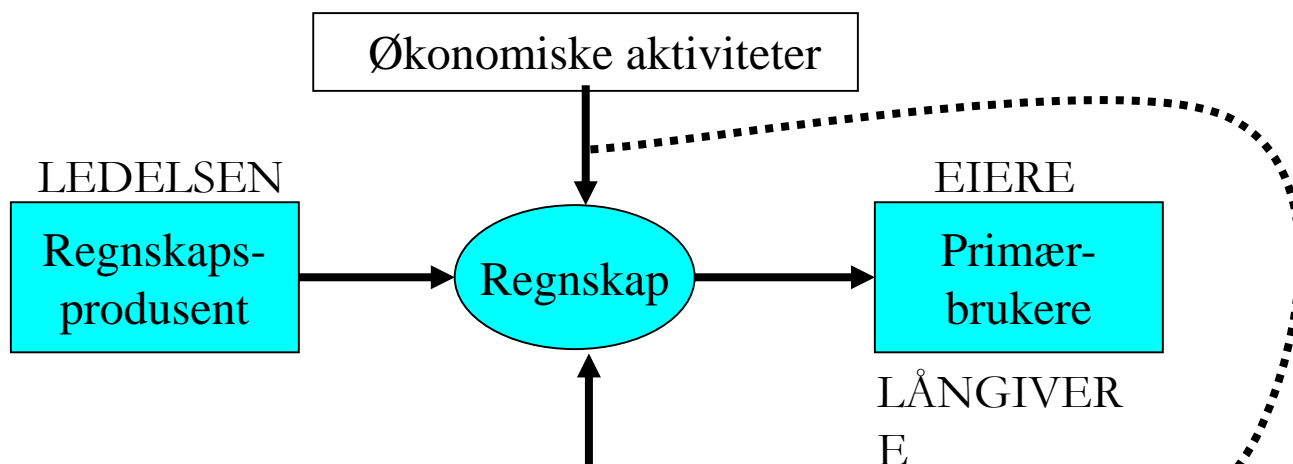
World Com (USA)

Parmalat (Italia)

Finance Credit (Norge)

Lovbeskyttelse av brukerinteressene

Lovregler, prinsipper og revisjon skal gi eier- og kreditorbeskyttelse. Fanebestemmelsen:

RL § 3-2a: Årsregnskapet skal gi et rettvise bilde av den regnskapspliktiges og konsernets eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat.

Målformulering for regnskapet

Regnskapets oppgave er å framskaffe **beslutningsrelevant** informasjon om resultatoppnåelse og finansiell stilling til **primært eiere og långivere** slik at de kan foreta investerings-/engasjementsvurderinger på et godt grunnlag og utøve god forvaltningskontroll.

Grunnleggende regnskapsmodeller

- Den transaksjonsbaserte historisk-kostmodellen
 - HK-modellen
- Den verdibaserte modellen
 - VV-modellen
- Blandingsmodeller
 - Den strengt forsiktighetsbaserte modellen SF-modellen
 - Den pragmatiske blandingsmodellen PB-modellen

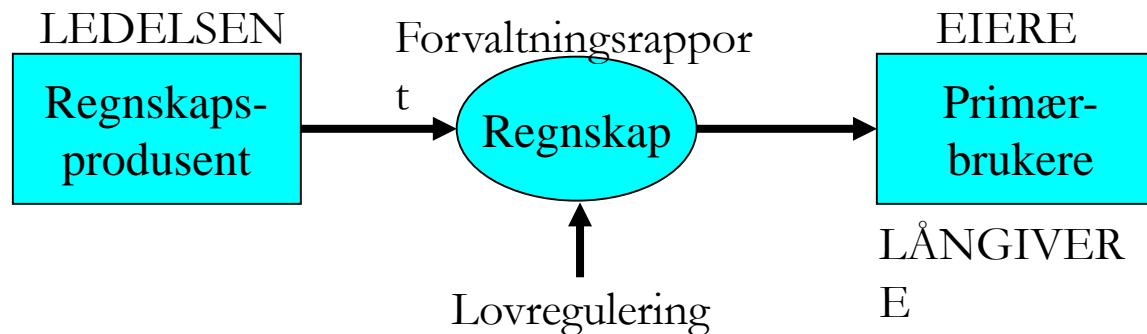
Finansregnskapets problem

- Resultatsminke
 - VV-modellen
 - Stor usikkerhet ved beregning av virkelig verdi vil øke spillerommet for regnskapsmanipulasjon
 - Er HK-modellen (tradisjonelt regnskap) usminkelig?
 - Transaksjonsbekreftet topplinje i resultatregnskapet
 - Transaksjonsbekreftet inngangsverdi i balansen
 - Men er modellen usminkelig?

Overordnet perspektiv

Finansregnskapets formål er å gi beslutningsrelevant informasjon til primærbrukerne

Lovgivers utfordring:

Hvordan forhindre regnskapssminke og samtidig oppnå beslutningsrelevante regnskaper?

Regnskapets funksjoner

- De norske begrepene:
- Forvalteransvar
- Regnskapsplikt
- Stå til regnskap for
- Rydde opp i ansvarsforhold
- Handle på andre sine vegner
- Oppfølgingsansvar

Sminke

- Forholdstall/nøkkeltall påvirkes av:
 - Periodiseringsprinsipp
 - Vuerderingsregler

Eksempel - periodisering

- Eksempel:
- Det etableres 3 like bedrifter
- Bankinnskudd 1 mill, bundet EK 0,9 mill og KG 0,1 mill
- Det kjøpes inn en vare til 200 000
 - Levert 17.12.2016
 - Forbruk 2016 er 50 000 og forbruk 2017 er 150 000
 - Fakturadato 17.12.2016
 - Forfall 17.1.2017

Bedrift A - fullperiodisert

- Balansen ser slik ut per 31.12.2016
- Eiendeler (OM) = 1 150 000
- EK = 850 000
- KG = 300 000
- Likviditetsgrad 1:
- $OM/KG = 3,83$

Bedrift B - anordning

- Balansen ser slik ut per 31.12.2016
- Eiendeler (OM) = 1 000 000
- EK = 700 000
- KG = 300 000
- Likviditetsgrad 1:
- $OM/KG = 3,33$

Bedrift C - kontant

- Balansen ser slik ut per 31.12.2016
- Eiendeler (OM) = 1 000 000
- EK = 900 000
- KG = 100 000
- Likviditetsgrad 1:
- $OM/KG = 10$

Eksempel - vurdering

- Eksempel:
- Det etableres 2 like bedrifter
- Bankinnskudd 1 mill, bundet EK 0,9 mill og KG 0,1 mill
- Begge kjøper aksjer i det børsnoterte selskapet Hafslund 1.11.2016 for 200 000
- A vurderer dette som strategisk og B vurderer dette til å være finansielt motivert
- Markedsverdi 31.12.2016 er 300 000

Bedrift A – strategisk motivert

- Balansen ser slik ut per 31.12.2016
- Eiendeler (OM) = 800 000
- Eiendeler (AM) = 200 000
- EK = 900 000
- KG = 100 000
- Likviditetsgrad 1:
- $OM/KG = 8$

Bedrift B – finansielt motivert

- Balansen ser slik ut per 31.12.2016
- Eiendeler (OM) = 800 000
- Eiendeler (OM) = 300 000
- EK = 1 000 000
- KG = 100 000
- Likviditetsgrad 1:
- $OM/KG = 10$

Eksempel – fullperiodisert og unntak

- Eksempel:
- Det etableres 3 like bedrifter
- Bankinnskudd 1 mill, bundet EK 0,9 mill og KG 0,1 mill
- Alle tre har inngått en langsiktig tilvirkningskontrakt over 2 år
- Kontraktssum er 2 mill og anslåtte kostnader er 1 mill
- I år 1 påløper det 0,5 mill (hvorav 400 000 er variable og 100 000 er faste)
- Skatteprosenten er 25 %

Bedrift A – Løpende avregningsmetode

- Balansen ser slik ut per 31.12.2016
- Eiendeler (OM - bank) = 500 000
- Eiendeler (OM – fordring) = 1 000 000
- EK = 1 275 000
- KG = 200 000
- LG (utsatt skatt) = 25 000
- Likviditetsgrad 1:
- OM/KG = 7,5

Bedrift B – Fullført kontraktsmetode – full tilvirkningskost

- Balansen ser slik ut per 31.12.2016
- Eiendeler (OM - bank) = 500 000
- Eiendeler (OM – varer i arbeid) = 500 000
- EK = 875 000
- KG = 100 000
- LG (utsatt skatt) = 25 000
- Likviditetsgrad 1:
- $OM/KG = 10$

Bedrift C – Fullført kontraktmetode – variabel tilvirkningskost

- Balansen ser slik ut per 31.12.2016
- Eiendeler (OM - bank) = 500 000
- Eiendeler (OM – varer i arbeid) = 400 000
- EK = 800 000
- KG = 100 000
- Likviditetsgrad 1:
- $OM/KG = 9$

Eksempel endring avskrivningstid

- Anskaffelse maskin 1.1.12 for 12 000 000
- Økonomisk levetid 10 år – ingen restverdi
- Ved utgangen av 2015 antas levetiden til 15 år

Eksempel endring avskrivningstid

- Reversering (31.12.15)
- Netto positiv påvirkning EK 400 000
- UB 8 800 000
- Knekkpunkt (31.12.15)
- Negativ påvirkning EK 700 000
- UB 7 700 000
- Reversering (31.12.16)
- Negativ påvirkning EK 800 000
- UB 8 000 000
- Knekkpunkt (31.12.16)
- Negativ påvirkning EK 700 000
- UB 7 000 000

Veien til viten!